Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

Producten die met biociden zijn behandeld: Nieuwe regels

Nieuwe verplichtingen

voor behandelde voorwerpen

Behandelde voorwerpen

Sinds 1 september 2013 gelden er nieuwe verplichtingen voor bedrijven die producten vermarkten die met biociden zijn behandeld, zogenaamde behandelde voorwerpen. Deze verplichtingen zijn vastgelegd in de nieuwe Europese Biocidenverordening.

Behandelde voorwerpen zijn artikelen of mengsels die met biociden zijn behandeld of waarin doelbewust een of meer biociden zijn verwerkt. Biociden zijn stoffen die worden gebruikt om schadelijke organismen te bestrijden, zoals ongedierte en bacteriën.

Veel producten op de Nederlandse markt die met biociden zijn behandeld vallen onder deze nieuwe regelgeving. Voor deze behandelde voorwerpen gelden de volgende verplichtingen:

1. Werkzame stof goedgekeurd

Behandelde voorwerpen mogen alleen in de handel worden gebracht als de gebruikte biocide (werkzame) stof voor dat specifieke doel is goedgekeurd.

2. Informatie voor consument

Als de consument erom vraagt, dan is de leverancier verplicht om binnen 45 dagen kosteloos informatie te geven over de behandeling van het voorwerp met biociden.

3. Claim van biocidale werking

Indien de goedkeuring van de stof dat eist of indien het product een werking claimt gebaseerd op of afgeleid van de biocidale werking, dan moet het product voorzien worden van een etiket met daarop:

- een verklaring dat in het behandelde voorwerp biociden zijn verwerkt;
- de aan het behandelde voorwerp toegeschreven biocidale eigenschap;
- de naam van de werkzame stof die in de biocide is verwerkt;
- de naam van alle (eventuele) in de biocide vervatte nanomaterialen gevolgd door het woord 'nano' tussen haakjes; een gebruiksaanwijzing met inbegrip van de te nemen voorzorgmaatregelen

Voorbeelden

De nieuwe regels gelden voor een groot aantal producten. Om een indruk te geven op wat voor producten het onderdeel 'behandelde voorwerpen' uit de verordening betrekking kan hebben, volgen hier vier voorbeelden.

Er bestaat een juridisch onderscheid tussen 'in de handel brengen' en 'op de markt aanbieden':

- in de handel brengen is 'het voor het eerst op de markt aanbieden van een biocide of behandeld voorwerp'
- op de markt aanbieden is 'levering van een biocide of een behandeld voorwerp voor distributie of gebruik in het kader van een handelsactiviteit, al dan niet tegen betaling'

Voorbeeld 1: Product met claim

Een bedrijf produceert harde vloerbedekking die speciaal bedoeld is voor de business en kantorenmarkt. De topcoating bevat een stof die bacteriegroei remt. Dit is voor het bedrijf een belangrijk marketingargument, en het bedrijf gebruikt daarom de zinsnede 'bacteriewerende vloerbedekking' in de reclame-uiting.

De bacterieremmende stof is een biocide en de vloerbedekking is ermee behandeld. Dit maakt de vloerbedekking tot een behandeld voorwerp. Daarbij claimt het bedrijf in de reclame-uiting een 'bacteriewerende' werking, waarmee het verwijst naar de biocidale werking.

Bedrijf brengt product in de handel

Het bedrijf brengt het product in de handel. Dit mag alleen als de gebruikte stof voor dat specifieke doel in Europa is toegestaan.

Etiket

Omdat het bedrijf de claim 'bacteriewerend' gebruikt, is het verplicht op het etiket aan te geven:

- een verklaring dat in het behandelde voorwerp biociden zijn verwerkt;
- de aan het behandelde voorwerp toegeschreven biocidale eigenschap;
- de naam van de werkzame stof die in de biocide is verwerkt;
- de naam van alle (eventuele) in de biocide vervatte nanomaterialen gevolgd door het woord 'nano' tussen haakjes;
- een gebruiksaanwijzing met inbegrip van de te nemen voorzorgmaatregelen.

Voorbeeld 2: Een geïmporteerd product

Een bedrijf gebruikt runderleer uit Zuid-Amerika om tassen te maken.

Het leer is – bijna 100 procent zeker – in het land van herkomst behandeld met biociden. De stoffen zijn gebruikt om aantasting van het leer door schadelijke organismen tijdens en na de bewerking te voorkomen.

Omdat het geïmporteerde leer behandeld is geweest met een biocide, is het leer zelf een behandeld voorwerp. Daarmee zijn alle producten die van het leer worden gemaakt, zoals de tas, ook behandelde voorwerpen.

Product in de handel

Als het bedrijf de tas in de handel wil brengen (als eerste op de markt wil aanbieden) dan moet het bedrijf checken of er biociden gebruikt zijn om het leer te behandelen.

Is dit het geval, dan mag het bedrijf de tas alleen op de markt brengen als het zeker weet dat de in het proces gebruikte biocide stoffen voor dat doel in Europa zijn toegestaan.

Extra acties

Ook moet het bedrijf checken of bij de goedkeuring van de stof voorschriften zijn gegeven die extra acties nodig maken, zoals het aangeven van specifieke informatie op het etiket.

Voorbeeld 3: Een in Nederland bewerkt product

Een Nederlandse meubelfabrikant maakt van blank hout kastjes. De fabrikant werkt de kast af met een watergedragen verf van een bekende, grote verffabrikant.

Is de geverfde kast een behandeld voorwerp? Dat is heel aannemelijk. De gebruikte verf is watergedragen en bevat zeer waarschijnlijk conserveermiddelen, bijvoorbeeld stoffen die bederf van de verf in de pot en later bederf van de verffilm tegen gaan. Omdat de verf hoogstwaarschijnlijk een biocide bevat, is de kast volgens de wet een 'behandeld voorwerp'.

Voor dit doel goedgekeurd

Het bedrijf mag het product alleen in de handel brengen als zeker is dat de verfproducten alleen met de in Europa voor dit doel goedgekeurde conserverende stoffen zijn behandeld. Dit betekent dat het bedrijf moet checken of er biociden in de verf zitten en of de werkzame stoffen zijn goedgekeurd voor het doel waarvoor de fabrikant de verf gebruikt.

Ook moet het bedrijf nagaan of er bij de toelating extra acties van het bedrijf voorgeschreven zijn. Er kan bijvoorbeeld een verplichting gelden om specifieke informatie te geven op het etiket.

Lijm en hout

De verplichtingen die gelden voor de verf, kunnen ook van toepassing zijn op een eventuele lijm die is gebruikt bij de vervaardiging van de kast. Dit geldt mogelijk ook voor het hout: mocht dit met biociden behandeld blijken te zijn, dan gelden dezelfde verplichtingen voor het hout.

Voorbeeld 4: een watergedragen verf

Een Nederlandse producent van watergedragen verf voegt aan deze verf biociden toe, zodat de verf in het blik goed blijft (busconservering). Ook voegt de producent een biocide toe om ervoor zorgen dat de verf goed blijft nadat deze op een object is aangebracht (filmconservering). In een brochure meldt de producent de langere houdbaarheid van objecten die met de verf zijn behandeld.

Doordat de verfproducent biociden aan de verf toevoegt, ligt het voor de hand dat de verf een behandeld voorwerp is. Maar wanneer de verf echter specifiek is bedoeld om aangroei van micro-organismen, schelpen, etcetera te voorkomen of te weren, dan is de verf een biocide. Voor biociden geleden strikte regels voor goedkeuring en toelating.

De specifieke werking van het behandelde voorwerp is dus uiteindelijke bepalend of het voorwerp als biocide of als ‘ behandeld voorwerp’ wordt aangemerkt.

Verplichtingen

Als u dit product in de handel wil brengen, dan mag dit alleen als aan de volgende verplichtingen is voldaan:

1. Het bedrijf moet zeker weten dat de toegevoegde biocide stof in Europa zowel voor de beoogde busconservering als voor de filmconservering is goedgekeurd.
2. Wanneer de verf zelf als biocide moet worden aangemerkt, moet deze voor het beoogde gebruik een toelating hebben.
3. Het bedrijf vermeldt een langere houdbaarheid van objecten behandeld met deze verf. Dit kan worden opgevat als een claim met betrekking tot een biocidale werking. Het bedrijf moet dan ook aan eisen voor etikettering voldoen. Daarmee is het bedrijf verplicht om op het etiket aan te geven welke werkzame stof is gebruikt.
4. Het bedrijf kan door afnemers benaderd worden met de vraag of de betreffende werkzame stoffen zijn goedgekeurd voor de typen objecten die zij met de verf willen behandelen. Het bedrijf is verplicht om hierover binnen 45 dagen kostenloos informatie te geven.

Contact

Informatie van de Rijksoverheid over biociden en behandelde voorwerpen vindt u op www.biociden.nl. Hier kunt u ook vragen stellen over met biociden behandelde voorwerpen.

Meer Informatie

Op verschillende plaatsen op internet is meer informatie te vinden:

- Concept-guidance van de Europese overheid over behandelde voorwerpen (Engels) (http://echa.europa.eu/nl/regulations/biocidal-products-regulation/treated-articles)
- Europese chemicaliën agentschap (www.echa.eu/nl)
- Gedetailleerde informatie over biociden is te vinden bij: College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (www.ctgb.nl)

Disclaimer

De inhoud van deze folder is gebaseerd op de tekst van de biocidenverordening en op de door de Europese overheid voorgestelde concept-guidance. De inhoud van deze folder is louter en alleen bedoeld ter verduidelijking en illustratie van een aantal onderdelen van de biocidenverordening met betrekking tot behandelde voorwerpen. Aan de inhoud van deze folder kunnen geen rechten worden ontleend.

Dit is een uitgave van:

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
Postbus 1 | 3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

januari 2014

006382